

РЕШЕНИЕ

№ 18002

гр. София, 26.09.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 17.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **7979** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК)

Образувано е въз основа на жалба, подадена от Я. Ф. М., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН] срещу решение № 7831/16.7.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на оспорващия е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Жалбоподателят иска да бъде отменено решението за незаконосъобразно, поради нарушение на материалния закон. Неправилно и в противоречие със закона административният орган е приел, че Турция е трета сигурна страна за него, без да се мотивира защо. Това обаче само формално е така, а реално не може да упражнява правата си поради политиката на тази страна по отношение на бежанците от С.. В този смисъл Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на Турция в бежанската криза“, Официален вестник 2018/С 227/03. В него се посочва, че Турция прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. Съгласно приетият от Турция през 2014 г. Закон за бежанците тези от С. първоначално получили статут на „посетители“, а после – на „временна закрила“, без да имат право да подават молба за статут на бежанец с цел да се гарантира, че те ще останат в Турция докато трае военния конфликт в С. и че ще се върнат там. Различни са правата на граждани от други страни, което поставя

сирийските бежанци в неравностойно положение. Съществуват сериозни пречки пред достъпа до заетост, здравеопазване, социално подпомагане и образование, както и до социално интегриране като цяло. Въпреки че от 2016 г. Турция признава правото на сирийците да работят, много малко са получили разрешителни за работа. Възникват и въпроси по отношение на спазване на принципа „забрана за връщане“, залегнал в чл. 33, пар. 1 от Европейската конвенция по правата на човека, както и чл. 3, пар. 2 от Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение. В доклади на международни правозащитни организации се сочат както откази за влизане, така и масови връщания на сирийска територия. В част от сирийската територия има турска армия, където се извършва етническо прочистване, поради което Турция не отговаря и на пар.1, т. 9, б. „б“ от ДР на ЗУБ. Същевременно Турция принудително изселва сирийски бежанци в райони, където преди са били населени със сирийски кюрди.

Съгласно Резолюция на Европейския парламент 2021/2576 /RSP/ С. не е сигурна страна за обратно връщане, както и настоява Ливан, Турция и други страни да преустановят депортирането на сирийци обратно в С. против волята им. Същевременно, при анализа на ситуацията в Турция административният орган е подхождал напълно формално, без да вземе предвид предвидимите последици при връщане в Турция. Липсват мотиви, че Турция би го приела обратно.

В с.з. отново е посочил, че Турция не е сигурна страна, именно поради което не се е регистрирал и е пребивавал нелегално там.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет я оспорва и моли съда да я отхвърли поради съображения в административния акт. Турция е трета сигурна страна поради приетото от нея законодателство. Жалбоподателят не е имал цел да получи закрила, тъй като е бил заловен на път към сръбската граница. Не са налице предпоставките нито на чл. 8, нито на чл. 9 ЗУБ.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, счита, че се установява следната фактическа обстановка.

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС). В регистрационния лист е отразено, че оспорваният е роден на 15.1.1997 г. в [населено място], обл. Д., арабин, мюсюлманин сунит, –женен. Личните му данни се установяват от протокола за интервю по реда на чл. 30 от ЗУБ.

В интервюто за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, проведено на 14.6.2024 г. жалбоподателят твърди, че е напуснал С. през юни 2023 г., като прекарва 9 м. в [населено място], Турция. Работил е нелегално, като хлебар. През април 2024 г. е влязъл не по установения ред в Република България. Тръгва за Сърбия, като е заловен от полицията. Регистриран е в лагера в Бусманци и след 10-15 дни е напуснал самоволно. Успял е да стигне до Германия, където е

задържан и на 13.6.2024 г. е върнат в България.

На 14.6.2024 г. жалбоподателят е подал молба за международна закрила, мотивирана от войната в С.. По време на проведеното на 14.6.2024 г. интервю е посочил, че в С. е бил задържан и принуден да служи в армията, за 8 м., през 2022 г. Поискал е отпуск, за да изяга и избягал. През тези 8 м. е обучаван да си служи с оръжие и е изпратен в [населено място]. В района, в който е живял е имало сражения между Свободната армия и Режима.

Има една сестра, която е със статут и е във Великобритания. Работил е в селското стопанство и като хлебар. Напуснал е страната, защото условията били лоши; животът му е в опасност; страхува се да се върне в неговия град - [населено място], С., където е живял, защото избягал от военната служба.

През 2023 г. е напуснал страната по произход. 10 м. е живял в Турция.

В административната преписка се съдържа справка № ЦУ-1340/23.5.2024 г. г., анализираща актуалната обстановка в С.. Представена е и справка № ЦУ797/8.3.2024 г., както и № ЦУ 1554/8.9.2024 г. относно Турция.

Видно от последната справка е, че хуманитарна ситуация в страната продължава да е лоша и там се водят активни военни действия.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорващия е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати твърдените в жалбата процесуални нарушения. Видно от оспореното решение, административният орган е осъдил всички представени доказателства, като е изложил подробна аргументация, при съвкупната преценка на тези доказателства, защо приема за доказани едни факти или не и съответно – защо не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. То е постановено след обстоен анализ на декларираната от жалбоподателя бежанска история, като изведените правни изводи за липса на основания по чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя са обосновани, правилни и съответстват на събраните в хода на административното производство доказателства. Административният орган е анализирал подробно и задълбочено бежанската история на чужденеца, както и справките на Дирекция "Международна дейност" на ДАБ относно Република Турция и С., с отчитане на актуалната политическа и икономическа обстановка в двете

държави, както и отношението на властите в Турция към сирийските бежанци.

В жалбата се сочи, че при вземане на решението административният орган е подходил формално, и не е изградил вътрешното си убеждение въз основа на всестранно и пълно изследване на всички относими обстоятелства, включително дали в Турция съществува защита за сирийските бежанци от принудително връщане на територията на страната по произход. Според настоящия съдебен състав възражението е неоснователно. Органът е извършил необходимите процесуални действия, при съблюдаване процесуалните норми на чл. 35 и чл. 36, ал. 3 от АПК и е изяснил релевантните факти. Мотивите на решението разкриват пълен анализ на доказателствата, а изводите относно обстоятелствата, относими към предпоставките за предоставяне на закрила, са изложени в решението по начина, указан в процесуалния закон. Обосновано е прието, че не се установява наличие на някое от основанията за предоставяне на исканата международна закрила.

Отказът за предоставяне международна закрила е основан на съдържащите се в мотивите на решението констатации относно преценката на Република Турция като „трета сигурна страна“ и липсата на данни за осъществено преследване по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, основано на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение, за упражнявано физическо насилие и репресии. Преценена е възможността за предоставяне на хуманитарен статут и за прилагане на чл. 9 от ЗУБ. В резултат на изчерпателен анализ на събраните доказателства е формиран обоснован извод за отсъствие на установените в ЗУБ материално-правни предпоставки. По тези съображения, съдът намира за неоснователно направеното в жалбата оплакване, че административният орган е подходил формално при анализа на положението на сирийските бежанци в Турция.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените причини не представляват основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявените от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване посочени в закона.

В проведеното интервю жалбоподателят изрично заявява, че не е бил обект на преследване от държавата, партии или организации или недържавни субекти, не е имал проблеми, свързани с религията, която изповядва или с етническата му принадлежност.

На въпрос дали е отбил военната си служба е посочил, че в С. е бил задържан и принуден да служи в армията, за 8 м., през 2022 г. Поискал е отпуск, за да избяга и избягал. През тези 8 м. е обучаван да си служи с оръжие и е изпратен в [населено

място]. В района, в който е живял е имало сражения между Свободната армия и Режима. Напуснал е страната, защото условията били лоши; животът му е в опасност; страхува се да се върне в неговия град - [населено място], С., където е живял, защото избягал от военната служба.

Освен, че това твърдение не е подкрепено с никакви други доказателства, дори и да се приеме за достоверно, от него не би могло да се направи извод за наличие на предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ. Жалбоподателят твърди, че е отбивал военната си служба и е избягал след 8 м., предсрочно – обстоятелства, които биха довели до носене на отговорност за неизпълнение на тези си задължения. Но, възможността/“опасността“ от евентуално ангажиране на такава отговорност не би могло да доведе до извод за наличието на предпоставките по чл. 8, ал. 1 ЗУБ, а именно жалбоподателят да е бил преследван поради раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група.

Същевременно тези твърдения следва да се съпоставят с останалите твърдения в интервюто, а именно – посочването, че условията за живот са лоши в С.. Следва да се съпоставят и с поведението на жалбоподателя в административното производство. А именно, че първоначално е бил заловен на територията на страната, впоследствие той самоволно е напуснал бежанския център и е стигнал до Германия, от където е върнат в България и едва тогава е поискал предоставяне на бежански статут.

Ето защо следва да се направи извод, че не се доказва наличие на опасност за сигурността или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

В решението са разгледани и обсъдени и обстоятелствата по т. 3 на чл. 9, ал. 1 ЗУБ. Разпоредбата изцяло е в синхрон с чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. (отм. с Директива 95/2011/ЕО), относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лица без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

Със свое Решение от 17.02.2009 г. по дело № С- 465/07/M. E. and Noor E. vs Straatssecretaris van J./, по отправено от холандска страна преюдициално запитване за приложението на чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета, Съдът на

Общността (приложимо и по отношение на действащата вече Директива 95/2011) се постановява, че нормата следва да се тълкува в смисъл, че:

1. съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателства, че той представлява специфична цел, поради присъщи на неговото лично положение елементи; и

2. съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държавата - членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилното лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхна територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Между страните няма спор, а и от представените справки от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС, цитирани по-горе, относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република се установява, че в страната на произход С. съществуват проблеми, свързани с правата на човека, които включват незаконни или произволни убийства от страна на правителството, включително извършвани с употреба на тежки оръжия; насилствени изчезвания; произволна или незаконна намеса в неприкосновеността на личния живот, описвани от Комисията за разследване на ООН за С. като безогледни; поради икономическото състояние в страната цените на хранителните стоки продължават да растат, като средните доходи покриват само част от хранителните потребности на обикновените сирийски семейства.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетите по делото справки са изготвени от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представляват официални писмени документи и обвързват съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с тях, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Ето защо следва да се приеме за установено, че действително в С. е налице "вътрешен въоръжен конфликт" по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. обхваща цялата територия на тази страна, като и животът, и здравето на всеки цивилен намиращ се на тази територия сам по себе е изложен на реален риск от посегателство.

Въпреки това обаче, както правилно е отбелязал ответникът в обжалваното решение, конкретната бежанска история на жалбоподателя налага да бъде разгледана в случая в

светлината на чл. 75, ал.2 от ЗУБ, съгласно който при произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие.

В случая следва да се има предвид, че жалбоподателят е живял последната година в Турция, работил е като хлебар. Той не споменава през това време да е съществувала опасност за сигурността му там. Единствената причина, за да не се регистрира в Турция, е /според твърденията по време на устните състезания/ опасението, че ще бъде върнат в страната по произход.

Настоящият състав споделя изводите на ответника, които могат да се направят и въз основа на представените по делото справки, изготвени от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС относно ситуацията в Турция, че тази страна представлява „трета сигурна държава“. Съгласно легалната дефиниция, дадена в §1, т.9 от ДР на ЗУБ, „трета сигурна държава“ е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Жалбоподателят е пребивавал необезпокоявано на територията на Турция. Не сочи данни да са налице опасения за живота или свободата му поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение именно в тази страна. По собствено желание е напуснал Турция.

Същевременно, видно от представените справки за Турция се установява, че Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила предоставят достатъчна правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН. Във връзка с последното и предвид заявеното от жалбоподателя, съдът счита, че търсенето на по – благоприятни условия за живот не е основание за получаване на международна закрила от България. На следващо място, съдът констатира, че жалбоподателят заявява, че желае да остане в Република България, но е заминал за Германия и е върнат оттам. Така оставя съмнения относно фактите свързани с неговата бежанска история.

Турция се явява трета сигурна страна за жалбоподателя и с оглед разясненията дадени от ВКБООН в Правните съображения относно връщането на лица, търсещи международна закрила от Гърция в Турция, публикувани на сайта на ВКБООН (Legal considerations on the return of asylum-seekers and refugees from Greece to Turkey as part of the EU-Turkey Cooperation in Tackling the Migration Crisis under the safe third country and first country of asylum concept - <https://www.unhcr.org/protection/operations/56f3ec5a9/legal-considerations-returning-asylum-seeker-s-refugees-greece-turkey-under.html>), във връзка с понятията сигурна трета страна и първа страна на убежище съгласно Сътрудничеството между ЕС и Турция в контекста на мерките за миграционната криза.

В случая терминът *трета сигурна страна* е приложен след направена индивидуална преценка на случая на жалбоподателя, който е пребивавал и живял в страната и следва да се приеме, видно от изложеното по-горе, че е напуснал по икономически причини, в търсене на по-добър живот (в Германия).

Налице е изискващата се връзка между кандидата и третата страна – Турция, въз основа на която връщането в тази страна ще бъде основателно. В случая не се касае за транзитно преминаване през Турция, а е налице „смислена“ връзка между жалбоподателя и Турция. Решението на председателя на ДАБ е взето след проведено лично интервю и задълбочено изследване на личното положение на кандидата в тази трета страна, което е декларирал.

В тази връзка доводът, че по делото не е доказано, че държавата Турция представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на ЗУБ не се споделя от настоящия състав. Административният орган няма задължение да събере всички възможни доказателства по преписката, а да събере достатъчно такива, които да мотивират издаденото волеизявление. От страна на оспорващия не са били представени никакви насрещни доказателства в защита на неговата теза. В този смисъл е и решение № 8552 от 09.07.2024г. по адм.д. № 4060/2024г. на ВАС; № 9134 от 23.07.2024г. по адм.д. № 2062/2024г. на ВАС; № 5569 от 08.05.2024г. по адм.д. № 10775/2023г. на ВАС; № 11081 от 14.11.2023г. по адм.д. № 4727/2023г. на ВАС № 3508 от 08.04.2021г. по адм.д. № 1331/2021г. на ВАС, както и решение № 12042 от 25.11.2021г. по адм.д. № 8407/2021г. на ВАС.

Административният орган е изпълнил задължението си за задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, а именно извършил е проверка доколко е налице опасност от преследване или реална опасност от тежко посегателство, обсъдил е актуалната обстановка в страната по произход и в Република Турция, като данните от справките на ДАБ съвпадат с отразеното в решението. Изводите на председателя на ДАБ-МС, че Турция е трета сигурна държава, поради което по отношение на жалбоподателя не са налице причини от хуманитарен характер или други основания, предвидени в действащото законодателство, които могат да обосноват предоставянето на хуманитарен статут по реда на чл. 9 от ЗУБ, са правилни и законосъобразни.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

С оглед липсата на претенции за присъждане на разноски и по аргумент от чл. 81 ГПК, този въпрос съдът не обсъжда.

Водим от горното, на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 64-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Я. Ф. М., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН] срещу решение №

7831/16.7.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.